

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Josephson, Ragnar, "Vassunda kyrka", *Sveriges kyrkor, Kyrkor i Erlinghundra härad, Konsthistoriskt inventarium, Sveriges kyrkor band 4 h. 1-2*, Uppsala 1912.

Kilström, Bengt Ingmar, *Vassunda kyrka, Upplands kyrkor 133*, Uppsala 1968.

Upplandsmuseet, arkivet:

Gustafsson, Lotta, *Program för omläggning av spåntak 15 november 2003*.
Handlingar och fotografier i topografiska arkivet.

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1200-talet	Vassunda kyrka uppförs som en romansk gråstenskyrka med rektangulärt långhus och smalare, absidförsett kor.	Kilström s 3, Bonnier s 289
Ca 1300	Kyrkan förlängs åt öster och byggs om till salkyrka med ett kor av samma bredd som långhuset och sakristia i norr.	Bonnier s 289
Ca 1400	Tornet byggs i väster.	Kilström s 3
1448-68	Kyrkan valvslås och målas invändigt under ärkebiskop Jöns Bengtsson Oxenstiernas tid. Den kryssvälvda stigluckan i söder uppförs.	Josephson s 183
1400-t	Vapenhus uppförs i söder.	Kilström s 4
1634	Orgelläktare i kyrkan omnämns	Kilström s 8
1682-96	Under denna period tillkommer tillbyggnaden av koret som är utvändigt tresidig och invändigt avrundad.	Kilström s 4, Josephson s 183
1696	Den höga, spetsiga tornhuvuven ersätts av en låg huv efter en brand.	Josephson s 183
1716	Predikstolen, beställd 1708 och gjord av bildhuggaren Mester Jochim Lutken Schwager i Stockholm, sattes upp.	Josephson s 179
1737-38	En ny klockstapel byggs 1738. Den ersätter en äldre som var i mycket dåligt skick och revs 1737.	Josephson s 171
1745	Läktaren i väster byggs.	Kilström s 7
1757	Timglas i rococostil anskaffas och placeras på predikstolen.	Kilström s 6 f
1761	Nytt orgelverk byggs.	Kilström s 8
1767	Altaruppsatsen byggs "alla romana", i romersk klassicism, av den kände bildhuggaren Magnus Granlund.	Josephson s 179
1798	Ny, sluten bänkinredning tillkom.	Kilström s 7
1804	En stor renovering och ombyggnad av kyrkan genomförs. Arbetet leddes av arkitekten Anders Sundström från Nyköping. Klockstapeln revs och	Josephson s 171

	kyrkklockorna flyttades upp i tornet. Tornet byggdes om och försågs med en ny klassicistisk tornhuv. Nya ljudluckor med pilasterförsedda omfattningar sattes in till klockvåningen högst upp i tornet som även försågs med en kraftig klockbock i timmer. Vapenhuset i söder revs och sydportalen murades igen. En ny portal togs upp i tornets västmur och vapenhus inrättades i tornets bottenvåning. Dessutom togs en ny sydportal upp till långhuset. Sakristian byggdes till på längden mot norr. Valven i kyrkan revs och ersattes av ett putsat valv av trä. I sakristian högs en öppning upp till predikstolen. Fönstren förstörades och gjordes om till stora rundbågiga fönsteröppningar i nyklassicismens anda. Även nya fönster högs upp. Nya spröjsade fönsterbågar. Fasaderna spitputsades. Lisverk, omfattning och kvaderindelningar slätputsades. Taken täcktes med spån.	Kilström s 4-5 Gustafsson s 2
1806	En medeltida stiglucka i väster revs. Den ”bristfälliga” västra muren reparerades. Den östra muren nybyggdes från grunden. En ny ingång öppnades i västra muren.	Josephson s 171
1807	Kyrkans knuttimrade bod flyttades från sydvästra hörnet till sydöstra hörnet av kyrkogården.	Josephson s 171
1851	Den nuvarande orgeln och dess orgelfasad byggs av organisten Per Hedström i Lagga.	Kilström s 8
1912	Reparation av kyrkans tak, fasader och interiör. Nytt spåntak lades över långhus och sakristia och takstolar och underlagsbräder reparerades. Tornets spån lagades och tjärströks. Troligen var det nu som den nyklassicistiska färgsättningen från 1804 ersattes av en enhetlig vitkalkad fasad.	Gustafsson s 3 UM
Efter 1950	Efter 1950 har spåntaket reparerats delvis. Nya spån har stuckit in i gamla täckningen. Tornet har försetts med nya stuprör och nya hängrännor av galvaniserad plåt har monterats på långhuset. Nya plåtgarneringar på taket har tillkommit. Korset och klotet på tornet har klätts med ny galvaniserad plåt. Fasaderna har försetts med en vit stänkputs med grov gräng och som medfört att kontrasten mellan de slätputsade och spritputsade ytorna försvunnit.	Gustafsson s 3
1954	Invändig restaurering. Interiören fick sina nuvarande färger. Altaruppsats, altarring, predikstol och korbänkar konserverades. Troligen tillkom tegelgolvet i långhus och kor vid detta tillfälle liksom förrådsutrymmet innanför vapenhuset. Ny dopfont, huggen i öländsk sandsten, införskaffas.	Kilström s 7-11
1957-1959	Fasadrenovering utförs på kyrkan och stigluckan. Den ursprungliga sydportalen dokumenteras. Nya stuprör och hängrännor monterades samt nya plåtbeslag på fasader och listverk. Även fönster och portar målades om.	UM
1960-63	Kyrkogårdsutvidgning mot norr påbörjades 1960 och invigdes 1963.	Kilström s 14
1965	Orgeln renoveras och byggs om av Åkerman & Lund.	Kilström s 8
1979	Länsstyrelsen lämnar tillstånd till uppförande av transformatorstation närmast norr om kyrkogården.	UM
1983	Arbetsbeskrivning för fasadrenovering upprättas av Jerk Altons arkitektkontor och godkänns av Riksantikvarieämbetet.	UM
1987	Målarmästare Kurt Fredriksson upprättar arbetsbeskrivning för invändig ommålning. Den omfattar putslagning av sprickor och kalkning av väggar och valv, ommålning av bänkinredning och orgel samt fönster. Vidare konservering av predikstol och altaruppsats. Dokumentation av arbetena saknas.	UM

2005	Spåntaket på kyrkan läggs om enligt handlingar upprättade av arkitekt Lotta Gustafsson, Gustafsson och Nyström arkitekter HB, resp Jacob Björklund, Bjerking AB. Även plåtdetaljer byts delvis och delar av underliggande takpanel på norra sidan av långhuset.	UM
------	---	----